

Megszabadított a sötétség hatalmából

Időpont: 1964. február 25.

Helyszín: Győr - Nádorváros

Alapige: Kol 1,13-14

Ének: 184.

Aki megszabadított minket a sötétség hatalmából, és átvitt az Ő szerelmes Fiának országába;

Kiben van a mi váltságunk az Ő vére által, bűneinknek bocsánata;

Ima:

Urunk, Jézus Krisztusunk! Újra itt a böjt és kényszerít bennünket emlékezésre. Kényszerít arra, hogy jelenj meg előttünk ama nagy kínodban, mellyel voltál Orvosa lelkünknek holtodban. Kérünk, szenteld meg emlékezésünket, hogy az ne csupán emlékek felújítása legyen, hanem lássuk meg okát, hogy az bűnünk büntetése volt rajtad, oh, igaz! Hadd hajtsuk le fejünket, alázzon meg bűnöm tudatában és kereszted ne legyen hiába, ára nálam ne vesszen kárba.

Ámen.

A gyülekezet böjti istentiszteleteinek összefoglaló témája: Megszabadított minket. Miből szabadított meg az Úr? Eddig szó volt arról, hogy Ő megszabadított a hiábavaló élettől, azután megszabadított az ellenségeskedéstől, ma pedig ennek az Igének alapján arról kell elmélkednünk: Ő megszabadított a sötétség hatalmától!

1. Mi a sötétség?

Az első kérdés, melyet meg kell próbálnunk tisztázni: mi a sötétség? Nem olyan egyszerű kérdés, mint amilyennek látszik. Ugyanis mi e szó alatt mindig csak fizikai sötétséget szoktunk érteni. Amikor a nap nem süt, természeti fényforrások kialszanak, s legfeljebb az ember által kitalált világító forrással próbálunk megbirkózni a sötétség árnyával. Ez a fizikai sötétség. Eléggé nehéz és sok bajt, veszedelmet hoz. De ez mind semmi ahhoz képest, amit a sötétség többi formája jelent az ember számára. Mert nemcsak fizikai sötétség van, hanem értelmi sötétség is. Csak szülőktől vagy pedagógusoktól kell megkérdezni, akik birkóznak ostoba gyermekek nevelésével és megvilágosításával, ők sokat tudnának beszélni arról, hogy ez az értelmi sötétség milyen rettentő, sokkal több, mint az éjszaka sötétsége. Az az értelmi sötétség, amikor nem tudnak, vagy nem akarnak valamit semmiképpen megérteni.

De még ennél is nagyobb sötétség van e világon. Ezt úgy lehetne nevezni: lelki, szellemi, erkölcsi sötétség. Mindegy, hogy milyen jelzőt teszünk eléje, ez csak különböző oldalát világítja meg a sötétség formájának. Ez az a sötétség, amely nemcsak a körülöttünk levő környezetet veszi hatalmába, nemcsak az értelmet tompítja, de egész valónkat sötétbe borítja, amikor e sötétség hatalmába kerülünk.

Azonban, amikor az írás és természettudomány alapján próbáljuk megközelíteni a kérdést, hogy mi a sötétség, akkor előbb-utóbb rá kell jönnünk arra, hogy e világon tulajdonképpen nincs is sötétség! Nincs sötétség, csak valami vagy valaki, valakik és valamik elfordulnak a fényforrástól és akkor sötétségben maradnak. Tulajdonképpen e világon fizikailag nincsen sötétség, csak a föld bizonyos része elfordult a napfény forrásától és azért ott sötét van. A nap akkor is fénylik s ahol emberek és a föld arcukat a nap felé fordítják, ott fény van. Ez a világosság. A sötétség tehát tulajdonképpen nem pozitív, hanem negatív valóság, a fényforrástól való elfordulás, avagy attól való elzárkózás. Ablaktalan vagy bespalettázott ablakú szobában fényes nappal is sötétség van, mert az ember kizárta a fényforrás világosságát.

Amilyen egyszerű igazság ez az úgynevezett sötétséggel kapcsolatban, előbb-utóbb rá kell jönnünk arra, hogy ez megvan nemcsak a földnek a naptól való elfordulása következtében, hanem értelmi sötétség esetében is kénytelenek vagyunk belátni azt, hogy az emberi ostobaság a legritkább esetben olyan adottság, mely ellen hiába vesszük fel a harcot. Nem mondom azt, hogy nincs ilyen adottság, de ez egészen ritka adottság. Azok, akik ostobának kikiáltott gyermekekkel foglalkoznak, szintén rájönnek arra, hogy ha olyan tárgyat találnak, ami a gyermeket érdekli, vagy olyan módon tudják a tárgyat közölni a gyermekkel, hogy az felkelti érdeklődésüket, akkor egyszerre kiviláglik, hogy a sötétnek mondott emberi értelmük nem is olyan sötét. Értelmileg mindig ott van leginkább sötétség, ahol az ember akarattal, talán kényelemszeretetből, lustaságból, a tanulással való szembehelyezkedésből kifolyólag elfordul a világosság napfényétől.

Ha ez így van fizikailag és értelmileg, mennyire inkább így van a sötétségnek abban a formájában, melyet lelki, szellemi, erkölcsi sötétségnek nevezünk. Mindig ott van lelki, szellemi, erkölcsi sötétség, ahol a világosság örök forrásától, Istentől elfordul az ember. Hangsúlyozom, hogy én, az ember fordulok el és nem a fényforrás fordul el tőlem. Nem Isten hagy el engem, én hagyom el Istent. Isten van akkor is, amikor én megtagadom, vagy letagadom. Isten világít és fényeskedik akkor is, mikor én a sötétség hatalma alatt élek. Az e fajta sötétség tehát nem Isten teremtetési rendje, hanem emberi magatartás. Isten jelen van, de én nem akarom látni és azért sötétségbe kerülök. Ez a felelete az ígének erre az első kérdésre: mi a sötétség?

2. Mi a sötétség hatalma?

A másik kérdés, ami ezzel kapcsolatban elénk kerül az, hogy mi a sötétség hatalma? Ugyanis arról van szó ebben az Igében, hogy a sötétségnek hatalma van. A téma, amiről elmélkednünk kell, a sötétség hatalmából való szabadulás. A kérdés tehát az, hogy a sötétségnek tényleg van e hatalma? Van. Mihelyt elfordulunk Istentől, vagy behunyom lelki szememet, nem akarok tudni Istentről, abban a pillanatban nemcsak a sötétség lesz úrrá felettem, hanem a sötétség ura is akcióba kezd bennem. Az Írás szerint a sötétségnek van fejedelme és pedig olyan fejedelme, akinek hatalma nálam erősebb. Igaz, Krisztusnak hatalma van a sötétség fejedelme felett, de ez nem változtat azon a tényen, hogy mihelyt én elzárkózom Isten elől, abban a pillanatban a sötétségnek, a bűnnek hatalma alá kerülök. Mihelyt tudatomban elhomályosodik, vagy egészen megszűnik Isten jelenlétének tudata, azonnal realitás lesz számomra az ördög. A sötétség fejedelme mindig készen van arra, hogy bűnre csábítson.

Az Édenkertben is ott volt az ördög az Isten által teremtetett világban s ott is meg akarta rontani azt, amit Isten jónak alkotott. Ha Éva bűnbeesésének történetét figyeljük, láthatjuk, hogy milyen alattomos, ólálkodó, sötétben bujkáló módon próbálja lépre csalni Évát. Hatalma lett felette. Amíg az ember bűnt nem követ el – persze ez csak az első emberpárra volt lehetőség, számunkra ez már csak elméleti elgondolás – addig a Sátánnak nincs hatalma rajtunk. De amint bűnt követünk el, azonnal a Sátán hatalmába kerülünk.

Benkő István, Istenben boldogult lelkésztestvérem írt gyermekek számára egy megrázó mesét. Egy kisleánnyról szól, aki otthon maradt kisöccsével, míg szülei munkájukra mentek. Távollétük alatt kiment és szétnézett az éléskamrában és látott a polc tetején egy gyönyörű piros almát. Nagyon megkívánta. Tudta, hogy nem jót csinál. Az első pillanatban húzódozott is tőle, mert tudta, hogy Isten szeme mindent lát. Csak ő nem látta azt, amit Isten látott, hogy abban a piros almában egy láthatatlan horog volt elrejtve. A horog láthatatlanul hosszú zsinegen lógott s ott vezetett ki az almából, ahol az alma szára volt. Onnan pedig láthatatlanul ment tovább ki a falon és bement a konyhába, fel a kéménybe, ahol pedig ott ült az ördög horgászó bottal a kezében s várta, hogy a kislány beleharap-e az almába. A kislány beleharapott s a horog beleakadt nyelvébe. Ebből ő mit sem érzett, mit sem látott. Csak később jött rá. Jóízűen megette

az almát. Aztán hazajött édesanyja és meg akarta jutalmazni gyermekeit azért, hogy olyan szépen viselték magukat távollétében. Adok nektek egy szép piros almát – mondotta és a kislánynak azt mondta: menj be a kamrába, a polc szélén van egy piros alma, hozd ki, öcséddel együtt megehetitek. A kisleány nagyon nyugtalan lett, tétovázva indult el, szeretett volna valamit mondani anyjának. Talán ezt: édesanyám, ne haragudjon, de én már azt a piros almát elvettem! Próbálta is mondani, de az ördög elkezdte rángatni a nyelvét a horoggal és nem szólt egy szót sem. Kiment az éléskamrába, visszajött nagy ártatlan képpel s azt mondta: én ott nem találok semmiféle piros almát! Bement az édesanya is a kamrába s persze ő sem találta. Nagyon szomorúan jött vissza s azt mondta: gyerekek, közületek az egyik megette az almát! Kis öcsi rögtön azt felelte: én nem is láttam! A kislány megint szeretne volna azt mondani: ne tessék haragudni, én ettem meg az almát! Már nyelvén is volt a szó, hogy mondja, de az ördög megint elkezdte rángatni a horgot s nem azt mondta a kislány, amit szeretett volna, hanem azt, hogy a kisöcsém ette meg az almát!

Folytatódott a történet tovább is, ami azt akarta világossá tenni a gyermekek előtt, hogy aki bűnt követ el, az szolgálja a bűnnek, az a sötétség hatalma alá kerül, s többé nem azt csinálja, amit szeretne, hanem azt, amit nem szeretne csinálni. Gondoljunk a római levél végére, ahol Pál apostol megrázó módon írja, hogy a bűnt elkövetett ember a bűnnek hatalmába kerül s „... *nem a jót cselekeszem, melyet akarok; hanem a gonoszt cselekeszem, melyet nem akarok.*” (Róma 7,19), amit gyűlölök, azt muszáj, hogy cselekedjem! Aki bűnt cselekszik, szolgálja lesz a bűnnek. Először csak elfelejtkezik Isten jelenlétéről, aztán ködbe veszik még a gondolata is annak, hogy Isten mindenütt jelen van, Isten szeme mindent lát. Először még nyugtalan a lelkiismerete, aztán mindent háta mögé dob s vakmerően űzi cselekedeteit, mint akit senki sem lát, még az Isten sem. Ez a sötétség hatalma.

3. Hol a szabadulás?

Természetesen nem azért vagyunk itt, hogy a sötétségről és annak hatalmáról beszéljünk s vele ijesztgessük az embereket, azért jöttünk, hogy a szabadulás útját keressük. Nem szabad elfelejtkeznünk arról, hogy mikor Máté 1. fejezetében Isten angyala azt mondja Józsefnek, hogy amikor meg fog születni a gyermek, annak nevét nevezd Jézusnak, a szabadítónak. Már nevében benne van, hogy először is nem szabad kétségbeesnünk azért, hogy a sötétség hatalmából nincsen szabadulás. Az ördög ugyanis mindig azt cselekszi, hogy először bagatellizálja a bűnt, azután pedig felnagyítja. Míg csábít rá, addig bagatellizálja, mikor engedek neki s elkövettem a bűnt, akkor felnagyítja cselekedetem és kétségbeesésbe kerget.

Júdás esete világos példája ennek. Halld meg hát először ezt az evangéliumot: van szabadulás! Nem igaz az, hogy nincs szabadulás! Még az sem igaz, hogy Júdás számára sem lett volna szabadulás, persze, ha a volna nem volna ott. Egészen bizonyos, - nekem rendíthetetlen meggyőződése az: ha Júdás nem a főpapokhoz megy és viszi vissza a 30 ezüstpénzt, szórja szét a padlón kétségbeesetten a vérdíjat, hanem felkeresi azt a Jézus Krisztust, akit elárult, mindegy, hogy börtönében, a kínzóudvaron vagy a keresztfán keresi meg, s azt mondja senkivel és semmivel nem törődve: Uram, gonoszt gondoltam felőled, eladtalak, elárultalak, van-e számomra bocsánat? ... Az Úr bizonyosan nem azt mondta volna: menj el, számodra nincs bocsánat! Aki sarkát emelte fel az ember Fia ellen, hogy megtapodja azt, annak nincs bocsánat.

Érted, érzed, mozog benned valami, mikor tudatára ébredsz annak, hogy nincs olyan bűn, amire ne lenne bocsánat? Persze most nem beszélek a Szentlélek elleni bűnről. De azt hiszem a Szentlélek elleni bűnnek az az egyik sajátsága, hogy aki elkövette, az sohasem nyugtalankodik miatta. Aki pedig nyugtalankodik miatta, az még nem követte el. Legyen ez az első evangéliuma ennek az ígének: Van szabadító! Van szabadulás!

Hát miképpen szabadulhatunk meg a sötétség hatalmától? Isten hármat próbált, hogy az embert megszabadítsa a sötétség hatalmától. Nem történeti sorrendben mondom el. Először említtem a tanítást. Isten tanított bennünket. Igaz, Ádámot és Évát is tanította: minden fáról ehettek, csak arról az egy fáról nem szabad ennetek, mert ha arról esztek, meghaltok! Tanította őket. Tanította népét, azért adta a tízparancsolatot is, azért küldte el prófétáit, hogy magyarázzák, alkalmazzák, gyakorlatba vigyék a népnek a tízparancsolatot. Segített? ... Nem segített! A tanítás lehullt a bűnös emberről. Talán könnybeborult szeme, bánkódott miatta, talán siratta is önmagát, de a jó tudása és a gonosz ismerete nem hatalom a gonosz ellen.

Régi pogány bölcsek is rájöttek már erre az igazságra! Valamikor Szókratész tanította peripatetikus iskolájában azt, hogy a bűn elleni orvosság - legyen az akár személyi, avagy társadalmi bűn - a jónak megismerése! A bűn tulajdonképpen nem más, mint a jónak meg nem ismerése, a tudatlanság gyümölcse és eredménye. Szegény Szókratész! Azóta hányan gondolkoztak így és hánynak kellett keservesen megtanulnia: tudom én azt, hogy mi a jó, csak erőm nincs hozzá. A sötétség hatalma erősebb, hatalmasabb, mint én vagyok!

Tehát a tanítás nem sikerült!

Aztán megpróbált Isten egy másik módszert. Keményebbet, azt gondolva ez eredményesebb lesz: a büntetést. Ádám és Éva életében is - mint mondtam - ott volt a tanítás, mikor ez nem hozott eredményt, követte a büntetés. Kikergette őket Isten az Édenkertből, lángoló pallosú angyalokat állított a kapuba, hogy ember oda többé vissza ne tudjon menni. Ádám és Éva a gyönyörű Édenkert helyett kikerült a tövist és bojtortjánt termő földre munkaverítékében izzadva a halál jegyeseként. Az bizonyos, a büntetésnek van a bűntől elrettentő hatalma. Az, aki megégette ujját egyszer, az nem fog másodszor már a tüzes kályhaajtóhoz nyúlni. Sajnos azonban, hogy ez csak ilyen fizikai esetben igaz. Mert amikor mi azt látjuk, hogy Isten büntetése nyomon követi a bűnt, akkor a Sátán konkrét eseteket mutat, mikor a bűnt nem követte büntetés. Legalább is így látszott. Minden bűnt utolér a büntetés, de nem bizonyos, hogy az illető földi életében. Nem bizonyos, hogy én is meg fogom látni és tudatára fogok jönni. Az emberi tapasztalat azt mutatja, emberek a gonosz útján járnak békésen, boldogan és meghalnak anélkül, hogy valami kellemetlenségük lenne belőle. Ez a két tapasztalat mindig birkózik egymással az emberben akkor, mikor Isten Szentlelke próbál megvilágosítani minket, és megállapítani, azt mondván: vigyázz, a bűnnek zsoldja van s ez a halál! A sötétség fejedelme pedig el kezd mutatni embereket: ennek sincs kutya baja, meg amannak sincs! Pedig megérdemelné a büntetést! Ezek azok az idők, mikor az embernél a büntetés elveszíti elrettentő hatását.

Aki már egy kicsit foglalkozott bűnös emberrel, előbb-utóbb rájön arra, hogy a bűnös ember, mikor tudatában van annak, hogy olyan úton jár, amiért büntetés járna, akkor mindig az a gondolata: én a kivételek közé fogok tartozni! És elköveti a bűnt.

Tehát a büntetés sem sikerült!

Akkor megpróbálkozott Isten bűnbocsánattal. Megbocsátotta a bűnt azt gondolva: ennek a szeretetnek mélysége fel fogja ébreszteni a sötétség hatalmából az embert és le fogja kötelezni egy Istennek tetsző életre, mert e szeretetet soha nem lehet elfelejteni! Kegyelmet adott nekem Isten!

Ez így nagyon szépen hangzik s egész logikus is volna, ha volna. Azonban maga Jézus Krisztus beszél az adós szolgáról szóló példázatban a szomorú történetről, melyben Isten amnesziája kudarcot vallott. Az adós szolgának menthetetlenül börtön és halál lett volna sorsa. Isten megsajnálta, nem azért, mintha hangos ígéreteit valamikor is valóra tudta volna váltani,

csak megsajnálta és irgalomból elengedte adósságát. Aztán tudjuk tovább a történetet. Ez az ember először nem hitt fülének, szemének, mikor tudatára ébredt, hogy úgy jöttem ide, hogy meg voltam győződve arról, hogy innen láncra verve fognak börtönbe vinni, kínpadra fognak húzni és most elmegyek úgy, hogy nincsen adósságom! Leszakadt rólam a teher, mely miatt aludni sem tudtam! Mehetek haza, vissza enyémhez, élhetek nyugodtan, hiszen amnesztiát kaptam!

De a történetnek nem itt van a vége. Szép volna, ha így olvashatnánk a végét. Folytatása azonban így hangzik: kimegy az adós szolga és találkozik egy szolgatársával, aki neki szintén adósa volt. Ő nem tízezer talentummal, csak száz pénzzel. Ki tudja mire volt szüksége, hogy kölcsönkérte, de bizonynal visszaadta volna már, ha tudta volna, ezt a kis pénzt visszaadni. Eszébe jut az amnesztiát kapott szolgának – ez nekem tartozik száz pénzzel! Az volna természetes, ha azt mondja néki: barátom, úgy látom mostanában, te mindig kerülsz engem, biztosan azért, mert nem tudod megadni tartozásodat. Nézd, én ma igen boldog vagyok, a király elengedett nekem tízezer talentum adósságát, légy boldog te is, mint amilyen boldog vagyok én, elengedem tartozásodat! Nem így történt. Ez a szolga, kinek most engedték el adósságát, elkezdte követelni szolgatársától adóssága megfizetését. Mikor ez a szolga magyarázni próbálta, hogy nem azért nem adta meg eddig adósságát, mert nem akarta megfizetni, csak nem tudta, akkor neki támadt, elkezdte fojtogatni: kiszorítom belőled a levegőt is, ha meg nem fizeted azt, amivel tartozol!

A többi elhagyhatjuk a történetből. Így is látjuk, itt van Isten amnesztiájának kudarca! Az nem volna olyan borzasztó, ha valaki ezt irodalmi szempontból írta volna vagy mondotta volna el, mert az emberi képzelet sok mindent lehetőnek lát, ami máskülönben teljesen lehetetlennek látszik. De ezt az Isten mondotta el Fia által, akinek az a szíve vágya, hogy bűnbocsánattal elintézzé az ember bűnét.

Nem volt hát Istennek a sötétség hatalmából való szabadításra más útja, mint a drága kegyelem. A drága kegyelem az, amiről itt beszél Pál apostol: *„Aki megszabadított minket a sötétség hatalmából, és átalvitt az Ő szerelmes Fiának országába; Kiben van a mi váltságunk az Ő vére által, bűneinknek bocsánata;”*. Ez a drága kegyelem azt mondja a bűnösnek: leveszem rólad bűnödöt és Fiamra teszem a kiegyenlítést, a legdrágábbra, akiben nekem gyönyörűségem van. Őt fogom érte megbüntetni. Amivel téged kellene megbüntetnem, azt Ő fogja szenvedni. Véres büntetés a keresztfa kínja, embertől és Istentől való elhagyatásnak rettentő kínja és borzalma. Ez az ára a bűnbocsánatnak. És most eredj el, s ha még van képed ezek után is a bűnnek útján járni, mikor Fiam tesz eleget bűnödért, vállalva a te büntetésedet, akkor nincs rajtad többé segítség!

Testvéreim! Ez áll Pál apostol szeme előtt, mikor erről beszél s nem is csak ezen az egy helyen, nem tudott ő másról beszélni, csak arról, hogy Jézus Krisztus vére által nekünk szabadulásunk van a sötétség hatalmából. Óh, testvéreim! Isten mindent megpróbált velünk, veled és velem is, hogy minket a sötétség hatalmából megszabadítson! Mennyit tanított, mennyit fenyegetett, hányszor megvert és megbüntetett, hányszor adott amnesztiát, megbocsátott s hányszor rakta oda az én bűnöm minden büntetését is a keresztre!

Hiába? ...

Óh, bárcsak ne lett volna hiába, mert ez az Isten legnagyobb fájdalma és az ember legnagyobb bűne és tragédiája.

Szabadulásunk van Jézus Krisztus vére által!
Ámen.

Ima:

Óh, mi Urunk, Jézus Krisztusunk! Elakad a szó ajkunkon, szívünk nem tud beszélni, mikor arra gondolunk, hogy mit cselekedtél Te érettünk! Mi csak kint és gyötrelmet érdemeltünk volna, hogy hagyj benn a sötétségben, de Te felvetted a harcot a Sátánnal, a sötétség fejedelmével és vállaltad nagypéntek sötétségét azért, hogy miénk legyen húsvét fényes reggele. Vállaltad a keresztet azért, hogy nekünk legyen életünk és üdvösségünk. Alászálltál a poklokra, hogy nekünk legyen szabad utunk és tárt ajtónk a mennyek királyi székéhez. Óh, Urunk, Jézus Krisztusunk, egy élet sem lenne elég zengeni a Te nagy neved dicséretét. Ne hagyj hát minket, kérünk, a sötétség hatalmában, ne engedj maradni a bűnök börtönében. Jézus, szabadítónk, légy nekünk szabadítónk!

Ámen.